

DETEKTYW

Kod zawodu

341101

1. Zadania zawodowe

Detektyw zajmuje się zbieraniem informacji pochodzących z różnych źródeł, poddaje je analizie i przetwarza, żeby ustalić fakty (zdarzenia, okoliczności, osoby związane ze zleconymi mu sprawami). Jego techniki działania to m.in.: wywiady, obserwacje, wykonywanie zdjęć lub filmowanie, zbieranie odpowiednich dokumentów. Niekiedy ochrania osoby fizyczne lub mienie. Najwięcej spraw prowadzonych przez detektywa dotyczy spraw cywilnych, takich jak majątkowe czy spadkowe, informacji o zdolnościach płatniczych i wiarygodności firm. Coraz częściej przedsiębiorstwa zatrudniają detektywów w celu wykrywania sprawców kradzieży czy włamań w miejscu pracy lub w celu zbierania informacji dotyczących ujawniania tajemnicy handlowej, nieuczciwej konkurencji, czy bezprawnego wykorzystywania nazw handlowych i znaków towarowych. Popularniejsze staje się również zlecenie agencjom detektywistycznym sprawdzanie potencjalnego współnika przed podpisaniem z nim umowy, w celu stwierdzenia jego wiarygodności, bądź sprawdzanie lojalności i predyspozycji zatrudnionych pracowników. Detektywi ustalają również faktyczną działalność firm, określają źródła ich dochodów, docierają do utajonych, planowanych kierunków rozwoju przedsiębiorstw. Na zlecenie zakładów ubezpieczeniowych detektywi bardzo często sprawdzają wiarygodność informacji odnośnie zgłaszanych szkód. Agencje detektywistyczne zajmują się także poszukiwaniem osób zaginionych lub ukrywających się, poszukują sprawców i ustalają okoliczności przestępstw, poszukują skradzionego mienia. Zajmują się zbieraniem informacji w sprawach, w których toczy się postępowanie karne czy postępowanie w sprawach o przestępstwa skarbowe. Detektyw zobowiązany jest kierować się wyznacznikami profesjonalnego działania, które stanowią przepisy prawa ze szczególnym uwzględnieniem Ustawy o Usługach Detektywistycznych. Jego obowiązkiem jest sumienne wykonywanie swojego zawodu oraz przestrzeganie obowiązujących norm moralnych i etycznych, zarówno zawodowych jak i ogólnych. Praca detektywa wiąże się z ogromną odpowiedzialnością i niezbędna jest w niej znajomość prawa. Możliwości inwigilacji i zbierania dowodów są jednak ograniczone. W pracy detektywa muszą być przestrzegane prawa każdego człowieka i w każdej sytuacji zachowana ludzka godność jako najważniejsza wartość.

2. Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Od stycznia 2014 roku **nie ma już egzaminów na licencję detektywa**. Dzięki ułatwieniom i przyjęciu rozwiązań deregulacyjnych, (Ustawa z dnia 9 maja 2014 r. o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 768) przewiduje się zwiększenie dostępu do wykonywania tego zawodu.

Aby podjąć pracę w zawodzie detektywa wymagane jest:

- **Odbycie obowiązkowego szkolenia.**
 - ✓ Szkolenie musi obejmować następujące zagadnienia: ochronę danych osobowych, ochronę informacji niejawnych, przepisy regulujące prawa i obowiązki detektywa oraz zasady wykonywania działalności gospodarczej w zakresie usług detektywistycznych.
 - ✓ Szkolenie ma wymiar co najmniej 50 godzin i trwa od 1 do 2 miesięcy.
 - ✓ Ukończenie szkolenia skutkuje wydaniem odpowiedniego dokumentu poświadczającego. Dokument ten może być wydany przez podmiot prowadzący szkolenie, wyłącznie jeżeli jego uczestnik brał udział w pełnym, przewidzianym programem wymiarze godzin.
 - ✓ Jeżeli osoba ukończyła szkołę detektywistyczną bądź studia z tego zakresu i program kształcenia obejmuje zagadnienia szkolenia, to nie musi go odbywać, ponieważ szkoła zobligowana jest wydać odpowiedni dokument.
- **Posiadanie licencji** - wniosek o jej wydanie składa się do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania **komendanta wojewódzkiego policji**.
- **Wpis do rejestru detektywów**, który dokonuje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

O wydanie licencji może starać się osoba, która:

- posiada obywatelstwo polskie lub obywatelstwo innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub przysługuje jej, na podstawie umów międzynarodowych lub przepisów prawa Unii Europejskiej, prawo do podjęcia zatrudnienia lub wykonywania działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- ukończyła 21 lat,
- posiada wykształcenie co najmniej średnie,
- ma pełną zdolność do czynności prawnych,
- okaże zaświadczenie o niekaralności,

- nie została zwolniona dyscyplinarnie z policji, Straży Granicznej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Biura Ochrony Rządu, wojska, prokuratury, sądu lub z innego urzędu administracji publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej lub innym państwie, w okresie ostatnich 5 lat,
- posiada pozytywną opinię komendanta powiatowego (rejonowego, miejskiego) Policji właściwego ze względu na jej miejsce zamieszkania, sporządzoną na podstawie aktualnie posiadanych informacji przez policję albo w przypadku obywatela innego państwa przez organ odpowiedniego szczebla i kompetencji państwa, właściwego ze względu na miejsce jej zamieszkania,
- posiada zdolność psychiczną do wykonywania czynności, stwierdzoną orzeczeniem lekarskim,
- legitymuje się dokumentem potwierdzającym odbycie szkolenia w zakresie zagadnień ochrony danych osobowych, ochrony informacji niejawnych, przepisów regulujących prawa i obowiązki detektywa oraz zasad wykonywania działalności gospodarczej w zakresie usług detektywistycznych lub posiada decyzje o uznaniu kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej w sprawie uznania kwalifikacji w zawodzie detektywa.

Powyższe dokumenty osoba ubiegająca się o wydanie licencji jest obowiązana złożyć wraz z wnioskiem o jej wydanie do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania **komendanta wojewódzkiego policji**, który licencję wydaje, odmawia jej wydania, zawiesza lub cofa. Po wydaniu licencji detektywa komendant wojewódzki policji zobowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym organ prowadzący rejestr detektywów (Ministra Spraw Wewnętrznych), w celu dokonania wpisu do tego rejestru. Jest to ostatnia formalność, która uprawnia do rozpoczęcia działalności detektywistycznej.

Oплата za wydanie licencji detektywa wynosi 50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z ostatniego kwartału ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".

3. Szanse zatrudnienia

Zleceniodawcą pracy dla detektywa może być zarówno firma lub instytucja, jak i jednostka nie posiadająca osobowości prawnej. Detektywi znajdują pracę w prywatnych biurach detektywistycznych i agencjach ochrony, które funkcjonują w większych miastach.

Jest to zawód stosunkowo od niedawna obecny w naszym kraju, stąd zainteresowanie nim dopiero się rozwija. Coraz częściej po usługi detektywów sięgają przedstawiciele biznesu i można przypuszczać, że właśnie dziedzina związana z wywiadem gospodarczym będzie rozwijać się najszybciej. W przypadku detektywa nie ma możliwości awansu. Możliwe jest jedynie zyskanie dobrej reputacji i uznania, co może przełożyć się na wysokość wynagrodzenia. Część dużych przedsiębiorstw zatrudnia na stałe detektywa lub biuro detektywistyczne, by tropić kradzieże wewnątrz firmy i im zapobiegać. Rola detektywa polega wtedy na zapoznaniu się ze specyfiką danej firmy i wcieleniu się w potencjalnego nieuczciwego pracownika. Wnioski wyciągnięte z jego pracy przekłada się na zmiany organizacyjne związane np. z dostępem do pomieszczeń, czy procedurami w firmie (np. obiegu dokumentów, pieniędzy, danych klientów, towaru itp.). Detektyw w firmie może okazać się również pomocny do sprawdzenia kandydata na pracownika.

Z informacji przedstawionych powyżej wynika, że możliwości znalezienia pracy jest wiele. Kandydaci mogą ubiegać się o pracę również w policji, w bankach, instytucjach ubezpieczeniowych, urzędach skarbowych, agencjach celnych oraz w poważnych firmach detektywistycznych lub założyć własną działalność gospodarczą.

Statystyka za ubiegły – 2013 rok odnotowała na terenie województwa lubelskiego jedną zarejestrowaną osobę bezrobotną w zawodzie detektywa.

4. Płaca

Jeżeli chodzi o wynagrodzenie, to należy wiedzieć, że nie ma jednego ustalonego cennika. Wiele zależy od tego, jak ceni się agencja, w której detektyw podejmie pracę. Przyjmuje się jednak, że średnio w agencji można zarobić od 2 do 3-4 tysięcy złotych miesięcznie. Jeżeli detektyw pracuje sam, to wszystko zależy od zleceń i skomplikowania zadań, z którymi przyjdzie się mu mierzyć. Warto jednak zaznaczyć, że z tą pracą związane są duże koszty. Specjalistyczny sprzęt, np. fotograficzny i rzetelna informacja od zaufanego informatora to drogie towary. Jeżeli chodzi o detektywów prywatnych to według danych zawartych na stronie www.moja-pensja.pl rynkowe zarobki na stanowisku detektyw prywatny zawierają się w przedziale od 3 400 PLN do 7 600 PLN. Oznacza to, że co drugi detektyw prywatny w Polsce otrzymuje pensję pomiędzy 3 400 PLN a 7 600 PLN. 10 procent przedstawicieli tego zawodu otrzymuje wynagrodzenie w wysokości mniejszej niż 3 200 PLN. Natomiast najwyższe płace na jakie mogą liczyć detektywi prywatni

to zarobki rzędu 8 300 PLN. Powyżej tej kwoty zarabia 10% pracowników zatrudnionych na tym stanowisku.

5. Podnoszenie kwalifikacji

Najłatwiej i najszybciej zostać detektywem, wybierając naukę w jednej z wielu szkół policealnych. Podniesieniem kwalifikacji w zawodzie będzie ukończenie studiów np. na kierunku *bezpieczeństwo wewnętrzne*.

Detektyw z takim wykształceniem działa głównie na zlecenie. Detektyw musi być osobą o nieposzlakowanej opinii, posiadającą pełnię praw publicznych, szanowaną oraz niezaangażowaną politycznie. Tylko wtedy gdy będą spełnione te warunki, minister wyrazi zgodę na prowadzenie działalności detektywistycznej. Profesja detektywa łączy w sobie umiejętności szeregu różnych dziedzin. Jest to umiejętność spostrzegania, kojarzenia, analizy i stawiania hipotez (przewidywania), dyplomacji, docierania do miejsca, gdzie można uzyskać potrzebną informację. W związku z tym osoba wybierająca taki zawód powinna być bardzo wszechstronna i nastawiona na ciągłe doksztalcanie się. Zjawisko postępu technicznego, z czym wiąże się obsługa profesjonalnego aparatu fotograficznego, kamery wideo, dyktafonu, komputera czy urządzeń specjalnych (np. lokalizator pojazdów GPS, mikrofon kierunkowy, ukryte miniaturowe kamery), powinno być cały czas kontrolowane. Znajomość topografii miasta, w którym pracuje przedstawiciel tego zawodu, będzie niewątpliwym ułatwieniem w pracy. Zmieniające się przepisy prawne powinny być nieustannie monitorowane przez detektywa, ponieważ ich nieznajomość może przyczynić się do utraty licencji. W związku z tym bardzo ważne jest systematyczne podnoszenie swoich kwalifikacji.

Na terenie województwa lubelskiego istnieje wiele placówek kształcących w zawodzie detektywa i zawodach pokrewnych np. technik ochrony fizycznej osób i mienia, bezpieczeństwo wewnętrzne, bezpieczeństwo narodowe, technik bezpieczeństwa i higieny pracy.

SZKOŁY POLICEALNE

- **O'Chikara Policealna Szkoła Detektywów i Pracowników Ochrony**
ul. B. Prusa 8, 20-064 Lublin
Telefon: 81 533 76 73
e-mail: lublin@ochikara.pl
www.ochikara.pl
- **Centrum Edukacji Dorosłych Alfa Szkoła Policealna**
ul. Partyzantów 8, 21-300 Radzyń Podlaski
Tel.: (0-83) 352 00 45
e-mail: radzyn@alfa.edu.pl
www.alfa.edu.pl
- **Studium Kształcenia Ustawicznego „Kobra”**
Al. Warszawska 96, 20-824 Lublin
Tel.: (0-81) 746 64 66
e-mail: kobra@kobralublin.com
www.kobralublin.com
- **„Cosinus” Bezpłatne Szkoły Policealne**
ul. Krakowskie Przedmieście 32, 20-002 Lublin
Tel.: (0-81) 532 26 20
e-mail: lublin@cosinus.pl
www.cosinus.pl/lublin
- **„Żak” Centrum Nauki i Biznesu**
ul. Gabriela Narutowicza 30/3, 20-016 Lublin
Tel.: (0-81) 534 8158; (0-81) 532 05 19
e-mail: lublin@zak.edu.pl
www.lublin.zak.edu.pl
- **Studium Policealne Kursor**
ul. Narutowicza 62, 20-013 Lublin
Tel. (0-81) 442 06 77; (0-81) 441 33 32
e-mail: studium.lublin@kursor.edu.pl
www.kursor.edu.pl
- **„Miro” Policealna Szkoła Pracowników Ochrony Dla Dorosłych**
ul. Bursaki 6a, 20-150 Lublin
Tel.: (0-81) 532 65 88
e-mail: biuro@miro.lublin.pl
www.miro.lublin.pl

SZKOŁY WYŻSZE

- **Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie**
Pl. M. Curie-Skłodowskiej 5, 20-031 Lublin
Centrala: +48 (81) 537 51 00
fax: +48 (81) 533 36 69, 537 51 02
www.umcs.lublin.pl
Kierunek: Bezpieczeństwo wewnętrzne
- **Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie**
ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 111, 12-100 Szczytno
Telefon: 89 621 59 00 Faks: 89 621 54 83
e-mail: wspol@wspol.edu.pl
www.wspol.edu.pl
Kierunek: Bezpieczeństwo wewnętrzne